

บทที่ 4

ผลการศึกษา

โรงพยาบาลบรรพตพิสัย เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง มีการสั่งซื้อยาโดยใช้บัญชีรายการยาของโรงพยาบาลปีงบประมาณ 2542 ซึ่งได้มีการตกลงราคาซื้อของยาทุกรายการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และจัดซื้อยาตามราคาที่ระบุในบัญชีรายการยาราคาเดียวตลอดทั้งปีงบประมาณ ซึ่งมีจำนวนรายการยทั้งสิ้น 276 รายการ โดยมียาในบัญชียาหลักแห่งชาติ 241 รายการยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ 35 รายการ และเมื่อพิจารณาตามแหล่งที่ซื้อยาจะมีมาจากบริษัทต้นแบบ (original drug) 25 รายการ ยาจากบริษัทที่ไม่ได้เป็นต้นแบบ (local – made drug) 251 รายการ ในด้านการส่งจ่ายยาให้แก่ผู้ป่วย แพทย์สามารถทราบว่าผู้ป่วยเลือกใช้สิทธิใดของระบบประกันสุขภาพ และมีมูลค่าการใช้ยาของโรงพยาบาลในปีงบประมาณ 2542 ทั้งหมด 5,078,283.4 บาท

การศึกษาดำเนินการด้วยผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลบรรพตพิสัย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ปีงบประมาณ 2542 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2541 – 30 กันยายน พ.ศ. 2542) ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับการรักษาพยาบาล

ส่วนที่ 2 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอก

- 2.1 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามเพศ และแยกตามกลุ่มอายุ
- 2.2 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพ
- 2.3 ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพ และแยกตามกลุ่มอายุ

ส่วนที่ 1 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาล

จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลบรรพตพิสัย ปีงบประมาณ 2542 ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2541 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2542 มีจำนวนทั้งหมด 46,467 ครั้ง หรือใบสั่งยา (จำนวนครั้งของการให้บริการ 1 ครั้ง เท่ากับจำนวนใบสั่งยา 1 ใบ)

คุณลักษณะของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (ดังแสดงในตาราง 3) พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.15 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด กลุ่มอายุของผู้ป่วย 13 – 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกมากที่สุด ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ป่วยกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป และผู้ป่วยกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.55, 25.69 และ 17.81 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด ตามลำดับ ผู้ป่วยกลุ่มที่มีจำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกน้อยที่สุด คือ ผู้ป่วยกลุ่มอายุ 40 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.95 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด

ตาราง 3 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลแยกตามเพศ และกลุ่มอายุ

ประเภท	จำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอก	
	ครั้ง (ใบ)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	27,487	59.15
ชาย	18,980	40.85
รวม	46,467	100.00
กลุ่มอายุ		
0 – 5 ปี	4,800	10.33
6 – 12 ปี	4,490	9.66
13 – 39 ปี	13,267	28.55
40 – 45 ปี	3,694	7.95
46 – 60 ปี	8,278	17.81
> 60ปี	11,938	25.69
รวม	46,467	100.00

ตาราง 4 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลตามระบบประกันสุขภาพ พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ใช้สิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล คิดเป็นร้อยละ 43.32 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด โดยผู้ป่วยในกลุ่มนี้ ผู้ป่วยสิทธิผู้สูงอายุมีจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิเด็ก 0 – 5 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ป่วยสิทธิเด็ก 6 – 12 ปี ผู้มีรายได้น้อย และผู้ป่วยสิทธิทหารผ่านศึกและครอบครัวมีจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.17, 6.87, 6.46, 5.79 และ 0.34 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด ตามลำดับ

ใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มีจำนวนรองลงมา คือ ผู้ป่วยที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง และใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ผู้ป่วยสิทธิระบบประกันสุขภาพภาคบังคับหรือผู้ป่วยสิทธิประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 30.71 และร้อยละ 1.05 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยใช้สิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีส่วนเพียงร้อยละ 2.31 ของจำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอกทั้งหมด

ตาราง 4 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลแยกตามระบบประกันสุขภาพ

ระบบประกันสุขภาพ	จำนวนผู้มารับบริการ	
	ครั้ง	ร้อยละ
<u>สวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล</u>		
เด็ก 0 – 5 ปี	3,194	6.87
เด็ก 6 – 12 ปี	3,003	6.46
ผู้มีรายได้น้อย	2,689	5.79
ผู้สูงอายุ	8,445	18.17
ทหารผ่านศึก	158	0.34
ผู้พิการ	207	0.45
ผู้นำศาสนา	520	1.12
ผู้นำชุมชนและอสม.	1,915	4.12
รวม	20,131	43.32
<u>สวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ</u>		
<u>ประกันสุขภาพภาคบังคับ</u>		
ประกันสังคม	488	1.05
<u>ประกันสุขภาพโดยสมัครใจ</u>		
บัตรประกันสุขภาพ	10,504	22.61
<u>ผู้ที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพ</u>		
ผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง*	14,270	30.71
รวม	46,467	100.00

* ผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเองจะรวมผู้ป่วยที่ได้รับบริการฟรีทั้งหมดจากโรงพยาบาลซึ่งไม่สามารถจ่าย ค่ารักษาพยาบาลเองได้ไว้กับผู้ป่วยกลุ่มนี้ด้วย

ส่วนที่ 2 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอก

ใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลบรรพตพิสัย ปีงบประมาณ 2542 ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2541 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2542 มีต้นทุนค่ายารวมทั้งหมดเท่ากับ 3,756,556.79 บาท จากใบสั่งยาจำนวน 46,467 ครั้ง หรือใบสั่งยา คิดเป็นต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกเฉลี่ยเท่ากับ 80.84 บาทต่อครั้ง หรือต่อใบสั่งยา

2.1 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามเพศ และแยกตามกลุ่มอายุ

จากตาราง 5 พบว่า ต้นทุนค่ายารวมจากใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย โดยมีมูลค่า 2,511,197.72 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.85 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด และเมื่อคำนวณเป็นต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกก็พบว่า ผู้ป่วยเพศหญิงมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยสูงกว่าเพศชาย คือเท่ากับ 91.36 บาทต่อครั้ง ในขณะที่เพศชายมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยเท่ากับ 65.61 บาทต่อครั้ง

พิจารณาใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกแยกตามกลุ่มอายุ พบว่ามีต้นทุนค่ายารวมแตกต่างกัน โดยต้นทุนค่ายารวมของผู้ป่วยกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี มีมูลค่าสูงสุด ซึ่งใกล้เคียงกับต้นทุนค่ายารวมของผู้ป่วยกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป เท่ากับ 1,315,255.23 บาท และ 1,139,092.48 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.01 และร้อยละ 30.32 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด ตามลำดับ ต้นทุนค่ายารวมของผู้ป่วยกลุ่มอายุ 0 – 5 ปี มีมูลค่าต่ำสุด เท่ากับ 186,247.13 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.96 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด

เมื่อคำนวณเป็นต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกพบว่าผู้ป่วยกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยสูงสุด เท่ากับ 158.89 บาทต่อครั้ง ในขณะที่ผู้ป่วยกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยเท่ากับ 95.42 บาท ต่อครั้ง และผู้ป่วยกลุ่มอายุ 0 – 5 ปี มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยต่ำสุด เท่ากับ 38.80 บาทต่อครั้ง

จากตาราง 6 ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามเพศและกลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มอายุที่ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยของผู้ป่วยนอกเพศชายสูงกว่าเพศหญิง ได้แก่ ผู้ป่วยกลุ่มอายุ 0 – 5 ปี กลุ่มอายุ 6 – 12 ปี และกลุ่มอายุ 13 – 39 ปี กลุ่มอายุที่ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยของผู้ป่วยนอกเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ได้แก่ กลุ่มอายุ 40 – 45 ปี กลุ่มอายุ 46 – 60 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

ตาราง 5 ต้นทุนค่ายาารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามเพศและกลุ่มอายุ

ประเภท	ต้นทุนค่ายาารวม		จำนวนใบสั่งยา (ครั้ง หรือ ใบ)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาทต่อครั้ง)
	บาท (ร้อยละ)			
เพศ				
หญิง	2,511,197.72	(66.85)	27,487	91.36
ชาย	1,245,359.07	(33.15)	18,980	65.61
รวม	3,756,556.79	(100.00)	46,467	(เฉลี่ย) 80.84
กลุ่มอายุ				
0 – 5 ปี	186,247.13	(4.96)	4,800	38.80
6 – 12 ปี	206,189.62	(5.49)	4,490	45.92
13 – 39 ปี	571,715.34	(15.22)	13,267	43.09
40 – 45 ปี	338,056.99	(9.00)	3,694	91.52
46 – 60 ปี	1,315,255.23	(35.01)	8,278	158.89
> 60ปี	1,139,092.48	(30.32)	11,938	95.42
รวม	3,756,556.79	(100.00)	46,467	(เฉลี่ย) 80.84

ตาราง 6 ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามเพศและกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวนใบสั่งยาผู้ป่วยนอก (ครั้ง หรือ ใบ)		ต้นทุนค่ายาารวม (บาท)		ต้นทุนค่ายาต่อหน่วย (บาทต่อครั้ง)	
	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย
	0 – 5 ปี	2,238	2,562	82,483.58	103,763.55	36.86
6 – 12 ปี	2,146	2,344	75,257.84	130,931.78	35.07	55.86
13 – 39 ปี	8,579	4,688	335,566.00	236,149.34	39.11	50.37
40 – 45 ปี	2,311	1,383	245,413.02	92,643.97	106.19	66.99
46 – 60 ปี	5,184	3,094	986,424.50	328,830.73	190.28	106.28
> 60 ปี	7,029	4,909	786,052.78	353,039.70	111.83	71.92
รวม	27,487	18,980	2,511,197.72	1,245,359.07	(เฉลี่ย) 91.36	(เฉลี่ย) 65.61

2.2 ต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพ

จากตาราง 7 พบว่าต้นทุนค่ายารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพมีความแตกต่างกัน โดยต้นทุนค่ายารวมของผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเองมีมูลค่าสูงสุด ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล เท่ากับ 1,301,823.08 บาท และ 1,235,393.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.65 และ ร้อยละ 32.89 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมดตามลำดับ รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิระบบประกันสุขภาพโดยความสมัครใจหรือบัตรประกันสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 23.99 ส่วนผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพภาคบังคับหรือผู้ป่วยสิทธิประกันสังคมมีมูลค่าต้นทุนค่ายารวมต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 0.79 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด ในขณะที่ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีมูลค่าต้นทุนค่ายารวมร้อยละ 7.68 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด

เมื่อคำนวณเป็นต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอก กลับพบว่าผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยสูงสุด รองลงมาเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง เท่ากับ 268.50 และ 91.23 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ ผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพภาคบังคับหรือผู้ป่วยสิทธิประกันสังคมมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยต่ำสุด ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล เท่ากับ 60.88 และ 61.37 บาทต่อครั้งตามลำดับ

พิจารณาในกลุ่มผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลพบว่า ผู้ป่วยสิทธิผู้สูงอายุมีมูลค่าต้นทุนค่ายารวมสูงสุด รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิผู้มีรายได้น้อย ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ป่วยสิทธิเด็ก 6 - 12 ปี และผู้ป่วยสิทธิเด็ก 0 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.51, 3.86, 3.58 และ 3.50 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยสิทธิผู้พิการมีต้นทุนค่ายารวมต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 0.28 ของมูลค่าต้นทุนค่ายารวมทั้งหมด ต้นทุนค่ายาเฉลี่ยต่อหน่วยในกลุ่มผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลเท่ากับ 61.37 บาทต่อครั้ง โดยผู้ป่วยสิทธิทหารผ่านศึกและครอบครัวมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยสูงสุด รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิผู้สูงอายุ เท่ากับ 117.68 และ 82.32 บาทต่อครั้ง ส่วนผู้ป่วยสิทธิผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยต่ำสุด เท่ากับ 38.63 บาทต่อครั้ง

ตาราง 7 ต้นทุนค่ายาารวมและต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพ

ระบบประกันสุขภาพ	ต้นทุนค่ายาารวม บาท (ร้อยละ)	จำนวนใบสั่งยา (ครั้ง หรือ ใบ)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาทต่อครั้ง)
สวัสดิการประชาชนด้านการ รักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย และบุคคลที่สังคมควรช่วย เหลือเกิน			
เด็ก 0 – 5 ปี	131,553.5 (3.50)	3,194	41.19
เด็ก 6 – 12 ปี	134,390.7 (3.58)	3,003	44.75
ผู้มีรายได้น้อย	145,144.7 (3.86)	2,689	53.98
ผู้สูงอายุ	695,164.8 (18.51)	8,445	82.32
ทหารผ่านศึก	18,592.8 (0.49)	158	117.68
ผู้พิการ	10,564.1 (0.28)	207	51.03
ผู้นำศาสนา	26,011.6 (0.69)	520	50.02
ผู้นำชุมชนและอสม.	73,970.8 (1.97)	1,915	38.63
รวม	1,235,393.2 (32.89)	20,131	(เฉลี่ย) 61.37
สวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ การและพนักงานรัฐวิสาหกิจ			
ประกันสุขภาพภาคบังคับ			
ประกันสังคม	29,710.5 (0.79)	488	60.88
ประกันสุขภาพโดยสมัครใจ			
บัตรประกันสุขภาพ	901,260.2 (23.99)	10,504	85.80
ผู้ที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพ			
ผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง	1,301,823.0 (34.65)	14,270	91.23
รวม	3,756,556.7 (100.00)	46,467	(เฉลี่ย) 80.84

2.3 ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพและแยกตามกลุ่มอายุ

จากตาราง 7 พบว่าต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพมีความแตกต่างกัน แต่เนื่องจากผู้ป่วยนอกที่มารับบริการรักษาพยาบาลในแต่ละระบบประกันสุขภาพมีอายุแตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกมีความแตกต่างกันด้วย จึงทำการเปรียบเทียบต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแต่ละระบบประกันสุขภาพและแยกตามกลุ่มอายุ ผลการศึกษาแสดงดังตาราง 8 และ ตาราง 9

จากตาราง 9 เมื่อแยกกลุ่มอายุของผู้ป่วยนอกแต่ละระบบประกันสุขภาพ พบว่าต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกทุกกลุ่มอายุมีความแตกต่างกันในแต่ละระบบประกันสุขภาพ ดังนี้

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 0 – 5 ปี ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล รองลงมาเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง และผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพโดยสมัครใจหรือบัตรประกันสุขภาพ มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 40.68, 38.67 และ 26.76 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 6 – 12 ปี ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูล และผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 59.94, 44.12 และ 31.63 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 13 – 39 ปี ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพโดยสมัครใจหรือบัตรประกันสุขภาพ และผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 76.33, 57.29 และ 34.52 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 40 – 45 ปี ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพโดยสมัครใจหรือบัตรประกันสุขภาพ และผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษายาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 201.92, 105.56 และ 45.52 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษายาบาลเอง และผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษายาบาลผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเกื้อกูลมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 823.15, 228.75 และ 71.42 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ผู้ป่วยนอกกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่มีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกสูงสุด คือ ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาเป็นผู้ป่วยกลุ่มที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพหรือผู้ป่วยที่จ่ายค่ารักษายาบาลเอง และผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพโดยสมัครใจหรือบัตรประกันสุขภาพมีต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกต่ำสุด เท่ากับ 234.82, 143.59 และ 59.36 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนใบสั่งยาของผู้ป่วยนอกที่มีการรับบริการและต้นทุนค่ายาแยกตามระบบประกันสุขภาพ และแยกตามกลุ่มอายุ (ต่อ)

ระบบประกันสุขภาพ	จำนวนใบสั่งยา (ครั้ง หรือ ใบ) และต้นทุนค่ายารวม (บาท)					
	อายุ 0 - 5 ปี ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)	อายุ 6 - 12 ปี ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)	อายุ 13 - 39 ปี ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)	อายุ 40 - 45 ปี ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)	อายุ 46 - 60 ปี ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)	อายุ 60 ปีขึ้นไป ครั้ง (ใบ) ค่ายา (บาท)
สวัสดิการข้าราชการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	56 2,055.76	55 1,739.69	362 27,631.34	92 18,576.67	202 166,275.36	307 72,090.88
ประกันสุขภาพภาคบังคับ ประกันสังคม	- -	- -	374 20,519.27	60 4,019.72	54 5,171.51	- -
ประกันสุขภาพโดยสมัครใจ	500 13,379.11	539 21,768.80	3,704 212,188.45	1,421 149,995.65	3,809 472,408.30	531 31,519.98
ผู้ที่ยังไม่มีหลักประกันสุขภาพ	915 35,387.21	681 408,209.92	6,733 239,093.26	1,387 132,049.98	2,355 538,707.78	2,199 315,763.93
ผู้จ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง	4,800 186,247.13	4,490 206,189.62	13,267 571,715.34	3,694 338,056.99	8,278 1,315,255.23	11,938 1,139,092.48
รวม						

ตาราง 9 ต้นทุนค่ายาต่อหน่วยผู้ป่วยนอกแยกตามระบบประกันสุขภาพ และแยกตามกลุ่มอายุ

ระบบประกันสุขภาพ	ต้นทุนค่ายาต่อหน่วย (บาทต่อครั้ง หรือ ต่อใบสั่งยา)					เฉลี่ย
	อายุ 0 - 5 ปี	อายุ 6 - 12 ปี	อายุ 13 - 39 ปี	อายุ 40 - 45 ปี	อายุ 46 - 60 ปี	
สวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล						
ผู้มีรายได้น้อยและบุคคลที่สังคมควรช่วยเหลือเป็นพิเศษ						
เด็ก 0 - 5 ปี	41.19	-	-	-	-	41.19
เด็ก 6 - 12 ปี	-	44.75	-	-	-	44.75
รายได้น้อย	26.19	38.53	33.69	42.60	83.98	53.98
ผู้สูงอายุ	-	-	-	-	-	82.32
ทหารผ่านศึก	-	-	36.04	30.19	216.93	69.79
ผู้พิการ	-	51.99	43.98	78.50	48.04	51.03
ผู้นำศาสนา	-	15.04	48.64	83.05	48.44	50.02
ผู้นำชุมชนและอส.ม.	30.55	32.70	29.82	44.10	47.98	38.63
เฉลี่ย	40.68	44.12	34.52	45.52	71.42	61.37
สวัสดิการข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ	36.71	31.63	76.33	201.92	823.15	268.50
ประกันสุขภาพภาคบังคับ						
ประกันสังคม	-	-	54.86	67.00	95.77	60.88